

30. Головатий С. Верховенство права або ж правовладдя: вкотре про доктринальні манівці вітчизняної науки. *Право України*. 2010. № 4. С. 206–219.

31. Овчарук С. С. Адміністративні процедури в умовах формування правової держави: проблеми теорії та практики реалізації: монографія. К., 2014. 355 с.

УДК 351.74

ЛУГОВИЙ В.О.

АНТИКОРУПЦІЙНЕ НАВЧАННЯ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ В УКРАЇНІ: РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

З'ясовано місце антикорупційного навчання в системі антикорупційних засобів. Розглянуто зміст антикорупційного навчання. Досліджено механізм формування навичок і умінь антикорупційної поведінки у різних категорій працівників поліції. Виокремлено особливості антикорупційного навчання на різних формах професійного навчання поліцейських.

Ключові слова: *корупція, Національна поліція, професійна підготовка, антикорупційне навчання, заклади вищої освіти зі специфічними умовами навчання.*

Выяснено место антикоррупционного обучения в системе антикоррупционных средств. Рассмотрено содержание антикоррупционного обучения. Исследован механизм формирования навыков и умений антикоррупционного поведения в различных категорий работников полиции. Выделены особенности антикоррупционного обучения на различных формах профессионального обучения полицейских.

Ключевые слова: *коррупция, Национальная полиция, профессиональная подготовка, антикоррупционное обучение, учреждения высшего образования со специфическими условиями обучения.*

The place of anti-corruption training in the system of anti-corruption means is found out. The content of anti-corruption training is considered. The mechanism of formation of skills and abilities of anti-corruption behavior in different categories of police officers is explored. The features of anti-corruption training on various forms of police training are singled out.

Key words: *corruption, National Police, vocational training, anti-corruption training, higher education institutions with specific learning conditions.*

Актуальність теми. Сучасний розвиток Української держави передбачає оновлення діяльності всіх державних інституцій на засадах європейських стандартів забезпечення прав і свобод людини. Ключовими реформами в цьому аспекті є реформа правоохоронних органів та антикорупційна реформа, які, з одного боку, є самостійними, з іншого – тісно пов'язаними між собою. Особливої гостроти це питання набуває, коли мова йде про Національну поліцію України, оскільки корупційні прояви в її діяльності є скоріше нормою, аніж винятком, та належать до головних проблем України і викликають особливе занепокоєння у суспільстві.

Стабільне та ефективне функціонування органів Національної поліції України є необхідною умовою захисту конституційного ладу, забезпечення законності і правопорядку, дотримання прав і свобод людини та громадянина. Від ефективності діяльності Національної поліції України значною мірою залежить успішність реалізації національних інтересів та стабільність суспільного розвитку.

© ЛУГОВИЙ В.О. – здобувач кафедри адміністративної діяльності (Національна академія внутрішніх справ)

Актуальність дослідження питання запобігання корупції в діяльності органів Національної поліції України перебуває у площині багатьох чинників, але одним з основних виділяється недосконалість механізму формування у поліцейських такої загальнокультурної компетенції як навички антикорупційної поведінки, які повинні виробитись, в першу чергу, в результаті антикорупційного навчання в різних його формах.

Ступінь дослідженості. Дослідженню правової природи корупції та засобам запобігання їй в діяльності різних суб'єктів публічної адміністрації, в тому числі органів Національної поліції, присвячено свої праці багато вчених, серед яких: В. Б. Авер'янов, В. В. Галушко, І. П. Голосніченко, Д. І. Йосифович, Р. А. Калужний, Т. О. Коломоєць, В. К. Колпаков, О. В. Кузьменко, М. В. Лошицький, М. І. Мельник, О. І. Миколенко, В. І. Олефір, С. С. Рогульський, О. Ю. Синявська, М. М. Тищенко, І. І. Яцків та інші. При цьому науковцями недостатньо висвітлено специфіку засобів запобігання корупції в органах Національної поліції, зокрема антикорупційного навчання поліцейських. Це, зокрема, і зумовлює актуальність обраної проблематики.

Вклад основного матеріалу. Сучасна корупція з її проявами в епоху соціально-економічної нестабільності чинить край негативно вплив на настрій населення, підриває авторитет державних органів, завдаючи тим самим істотної шкоди розвитку суспільства, ставлячи під загрозу сам факт існування держави. В Україні тільки 4-5% випадків корупції виявляються і розслідуються, а за результатами соціологічних опитувань чверть наших громадян взагалі не вважають, що корупція є ненормальним явищем.

Боротьба з корупцією повинна проводитися постійно, комплексно, як на загальнодержавному, так і на регіональному рівні. На неї повинні бути націлені всі державні органи, органи місцевого самоврядування та громадськість. Необхідно використовувати всі можливі шляхи протидії цьому явищу, вивчати і активно застосовувати вітчизняний і зарубіжний досвід, формувати нові превентивні методи.

Боротьбу з корупцією кожна держава веде по-своєму, проте ніхто при цьому не може її перемогти. Спроби об'єднати свої зусилля з метою протидії глобальній загрозі були зроблені в 2003 році, коли була прийнята Конвенція ООН проти корупції. Відповідно до ст. 6 Конвенції, кожна Держава-учасниця забезпечує, згідно з основоположними принципами своєї правової системи, наявність органу або, у належних випадках, органів, які здійснюють запобігання корупції за допомогою таких засобів, як розширення та поширення знань з питань запобігання корупції [1].

Одним з важливих напрямків в реалізації стратегії антикорупційної політики відповідно до Закону України «Про засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014-2017 роки» [2] є антикорупційне навчання. Стратегія передбачає необхідність забезпечити регулярне навчання службовців з питань етики та дотримання антикорупційних вимог; запровадити здійснення на постійній основі підвищення кваліфікації осіб, уповноважених на виконання функцій держави та органів місцевого самоврядування з питань запобігання корупції та етичних стандартів поведінки з урахуванням можливості запровадження електронної системи оцінки знань з цих питань. Його мета – спеціалізоване навчання і виховання кадрів з питань запобігання корупції, формування у них антикорупційного світогляду, а також підвищення рівня самосвідомості та правової культури.

Системна робота з роз'яснення основних положень антикорупційного законодавства, проведення тренінгових навчальних курсів для державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування є запорукою успішного застосування превентивних антикорупційних заходів [3]

На думку дослідників організації Transparency International, сутність антикорупційного навчання полягає у вихованні такого світогляду, в якому корупційний вчинок вважається не нормою, а маргінальним і викликає громадський осуд.

Концепція антикорупційного навчання включає в себе два рівні: базова освіта (загальне – орієнтоване на громадянина будь-якого віку, статусу, професії, засноване на засвоєнні навичок суспільно схвалюваної правової поведінки і його пропаганді) і професійну освіту (специфічне, передбачає запобігання корупції, протидія їй, тобто підготовку фахівців, чия професійна діяльність безпосередньо пов'язана з охороною і захистом публічного порядку, протидією злочинності).

Професійне антикорупційне навчання орієнтоване в першу чергу на працівників правоохоронних органів.

Так, відповідно до Правил етичної поведінки поліцейських, поліцейські зобов'язані неухильно дотримуватись антикорупційного законодавства України, обмежень, пов'язаних зі

службою в Національній поліції України, визначених Законами України «Про Національну поліцію», «Про запобігання корупції» та іншими актами законодавства України [4].

Безперечно, щоб дотримуватись відповідних норм і правил поведінки їх потрібно знати, що досягається, в першу чергу, через освітній процес.

Антикорупційне навчання поліцейських – найбільш ефективний і перспективний напрямок запобігання корупції. Мета освітніх антикорупційних програм – це свідомо визначені очікувані результати, яких прагне досягти суспільство, держава за допомогою сформованої системи освіти в цілому, на даний час і в найближчому майбутньому. Вони соціально залежні від різних умов: від характеру суспільства, від державної освітньої політики, від рівня розвитку культури і всієї системи освіти і виховання в країні, від системи головних цінностей. В контексті антикорупційного навчання це означає навчання антикорупційної професійної діяльності і дотримання етичних норм в процесі проходження служби в органах поліції.

Поліцейський в силу виконання своїх обов'язків найбільш схильний до впливу корупційно-огенних чинників, внаслідок чого його освітній рівень у сфері запобігання та протидії корупції повинен постійно підвищуватися.

Маємо відзначити, що антикорупційне навчання в системі підготовки поліцейських повинне здійснюватися не тільки у практичних працівників органів поліції, а й у курсантів і слухачів закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання МВС України, як правило, на старших курсах в тісній взаємодії з іншими дисциплінами [5, с. 12–14].

Відповідно до ст. 72 Закону України «Про Національну поліцію» професійне навчання поліцейських складається з:

- первинної професійної підготовки;
- підготовки у вищих навчальних закладах із специфічними умовами навчання;
- післядипломної освіти;
- службової підготовки [6].

Відповідно до цього поділу спробуємо розглянути особливості вивчення антикорупційних норм на різних формах професійного навчання.

Поліцейські, яких вперше прийнято на службу в поліції, проходять професійну підготовку з метою набуття ними спеціальних навичок, необхідних для виконання повноважень поліції, у тому числі відповідну спеціальну підготовку щодо зберігання, носіння, застосування і використання вогнепальної зброї.

Професійна підготовка проводиться на базі вищих навчальних закладів МВС із специфічними умовами навчання та установ (закладів) Національної поліції, що діють для забезпечення організації відповідної спеціальної підготовки поліцейських, уперше прийнятих на службу в поліції, а також підвищення кваліфікації і перепідготовки молодшого складу поліції, проведення окремих видів службової підготовки поліцейських.

Перелік навчальних дисциплін (предметів), час, відведений на їх вивчення, та строки підготовки визначаються відповідними навчальними програмами (планами), які розробляються кадровим підрозділом апарату Національної поліції, погоджуються із заінтересованими структурними підрозділами апарату Національної поліції та затверджуються керівництвом МВС [7].

Так відповідно до навчальних програм первинної професійної підготовки поліцейських, слухачі вивчають такі дисципліни, в рамках яких вивчаються антикорупційні норми:

- антикорупційне законодавство;
- професійна етика, ефективна комунікація;
- особливості спілкування з різними категоріями осіб.

До вищих навчальних закладів із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських, можуть бути зараховані громадяни України, яким станом на 31 грудня року вступу виповниться 17 років.

Для здобуття ступенів вищої освіти приймаються:

- особи, які здобули повну загальну середню освіту або освітньо-кваліфікаційний рівень молодшого спеціаліста, – для здобуття ступеня бакалавра;
- особи, які здобули ступінь бакалавра, магістра (освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста), – для здобуття ступеня магістра;
- особи, які здобули ступінь магістра (освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста), – для здобуття ступеня доктора філософії;
- особи, які здобули ступінь доктора філософії (кандидата наук), – для здобуття ступеня доктора наук [8].

Під час навчання курсанти здійснюють вивчення антикорупційних норм лише в рамках окремих дисциплін.

Наприклад, відповідно до навчального плану підготовки здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра з галузі знань «Право» (08) за спеціальністю «Право» (081) передбачено вивчення ряду навчальних дисциплін та спецкурсів під час вивчення яких частково піднімаються питання запобігання корупції в діяльності поліцейського. Зокрема:

- адміністративне право і процес;
- судові та правоохоронні органи України;
- кримінальне право;
- кримінологія;
- оперативно-розшукова діяльність;
- адміністративна діяльність.

Інтеграція антикорупційного навчання в системі підготовки курсантів і слухачів закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання МВС України повинна починатися із включення в освітні програми вищих закладів освіти розділів антикорупційного змісту, і це буде перший етап. Другим етапом такої інтеграції повинно стати формування і реалізація в системі вищої професійної освіти спеціальних курсів антикорупційної спрямованості. Наприклад, це може бути спеціальний курс «Основи антикорупційної поведінки поліцейських» відповідно до кваліфікаційних вимог, що пред'являються до випускників. Він повинен мати комплексний управлінський і правовий характер. Його метою є формування у здобувачів вищої освіти установки на дотримання стандартів антикорупційної поведінки поліцейських. Серед основних завдань курсу вбачаються наступні: отримання і закріплення знань про антикорупційну політику в Україні; вироблення навичок і умінь антикорупційної поведінки в процесі здійснення правоохоронної діяльності; дотримання антикорупційних стандартів поведінки.

В результаті вивчення спеціального курсу здобувачі повинні: знати про сутність корупції як негативного соціально-правового явища; основні напрямки запобігання корупції в органах поліції і формування антикорупційної поведінки поліцейських; вміти протидіяти корупційним проявам, організувати, планувати і здійснювати антикорупційні заходи в службовому колективі; володіти навичками антикорупційної поведінки в процесі здійснення професійної діяльності.

Вбачається, що у програму спеціального курсу повинні бути включені питання, що розкривають поставлені завдання: поняття та зміст корупції як негативного соціально-правового явища; основні цілі та завдання державної антикорупційної політики; пріоритетні напрямки діяльності органів Національної поліції у сфері запобігання корупції; система запобігання корупції та формування антикорупційної поведінки поліцейських; особливості виховної роботи щодо забезпечення антикорупційної поведінки поліцейських; умови, методи і прийоми протидії спробам кримінальних і антисоціальних осіб стимулювати корумповані дії поліцейських; обмеження та заборони, які поширюються на поліцейських під час проходження служби; відповідальність за вчинення корупційних та пов'язаних з корупцією правопорушень тощо.

Система становлення фахівців-професіоналів складається з декількох різної складності й тривалості етапів: відбір, навчання в ВНЗ, стажування, практична діяльність та післядипломна освіта. Остання, попри свою незначну дослідженість, займає особливе місце в становленні висококваліфікованих фахівців. Адже, працюючи в умовах постійних соціально-економічних і технологічних змін, випускники ВНЗ не повинні обмежуватись знаннями, отриманими на навчанні «вчора».

Система підвищення кваліфікації кадрів є органічною складовою державної системи освіти, основним завданням якої є сприяння формуванню професійного ядра висококваліфікованих фахівців, надання їм необхідних знань, навичок та умінь. Саме система підвищення кваліфікації найважливіша в реалізації принципу безперервної освіти з максимальним забезпеченням відповідності рівня підготовки працівників вимогам функціональних обов'язків за посадовим призначенням. Це питання набуває ще більшої актуальності у світлі Болонського процесу, зокрема в частині реалізації положень концепції навчання впродовж життя, яке визначається як «все ціле-спрямоване навчання, здійснюване на постійній основі для вдосконалення знань умінь і компетенцій» [9, с. 106].

Післядипломна освіта поліцейських здійснюється на загальних засадах, визначених Законом України «Про вищу освіту» і складається з:

- 1) спеціалізації;
- 2) перепідготовки;

3) підвищення кваліфікації;

4) стажування.

Підвищення кваліфікації поліцейських здійснюється у вищих навчальних закладах із специфічними умовами навчання за відповідними програмами, погодженими Міністерством внутрішніх справ України.

Метою післядипломної освіти є задоволення індивідуальних потреб працівників поліції в особистому професійному зростанні, забезпечення потреб держави у кваліфікованих кадрах високого рівня професіоналізму та культури, здатних компетентно і відповідально виконувати свої функції.

Зміст післядипломної освіти визначається відповідними планами і програмами з урахуванням сучасних вимог до засобів, форм і методів професійної діяльності [10].

Навчально-тематичні плани підвищення кваліфікації та спеціалізації слухачів містять нормативну та варіативну частину навчання:

Зокрема нормативна частина включає такі теми, що стосуються питань запобігання та протидії корупції:

- професійна етика; основи професійної етики працівників правоохоронних органів; кодекс професійної етики поліцейського; основні принципи діяльності поліцейського;
- корупція: поняття, запобігання та відповідальність;
- корупційні правопорушення;
- засади антикорупційної політики в Україні;
- фінансовий контроль та моніторинг способу життя;
- дотримання законодавства про конфлікт інтересів та інших обмежень щодо запобігання корупції.

Службова підготовка – система заходів, спрямованих на закріплення та оновлення необхідних знань, умінь та навичок працівника поліції з урахуванням специфіки та профілю його службової діяльності.

Види службової підготовки:

- функціональна підготовка;
- загальнопрофільна підготовка
- тактична підготовка
- вогнева підготовка.

Орієнтовними формами службової підготовки є:

- навчальні заняття в групах за місцем служби;
- навчальні збори – це форма організації службової підготовки поліцейських, яка передбачає підвищення їх професійної готовності до виконання службових завдань, що проводиться на базі тренінгового центру або закладу (установи);
- самостійне навчання (проводиться впродовж усього строку служби поліцейського з метою безперервного, систематичного поповнення та поглиблення знань, умінь і навичок, необхідних для успішного виконання службових завдань).

Вивчення антикорупційних норм здійснюється саме в рамках функціональної підготовки.

Функціональна підготовка – це комплекс заходів, спрямований на набуття і вдосконалення поліцейським знань, умінь та навичок у сфері нормативно-правового забезпечення службової діяльності, необхідних для успішного виконання ним службових обов'язків;

Навчання з функціональної підготовки передбачає вивчення:

- міжнародно-правових актів та законодавства України у сфері дотримання прав і свобод людини та громадянина;
- особливостей застосування нормативно-правових актів, що регламентують діяльність Національної поліції України, залежно від специфіки і профілю службової діяльності, а також удосконалення навичок складання службових та процесуальних документів;
- вимог щодо дотримання поліцейськими дисципліни і законності;
- прийомів та способів успішного виконання службових завдань відповідно до службових обов'язків поліцейського, а також вимог трудової дисципліни;
- етичних норм поведінки та толерантності при виконанні поліцейським службових обов'язків, а також у повсякденному житті;
- позитивного досвіду у роботі Національної поліції України, правоохоронних та поліцейських органів зарубіжних держав;
- аспектів удосконалення процесу управління органами поліції та людськими ресурсами.

Протягом навчального року заняття з функціональної підготовки, що проводяться за місцем служби, у плановому порядку обов'язково відвідує весь особовий склад навчальної групи [11].

Як бачимо, сучасна ситуація в країні пред'являє жорсткі вимоги до професійної компетентності поліцейських, забезпечення їх гнучкого реагування на зміну зовнішніх умов, орієнтування працівників не стільки на реалізацію ними в своїй діяльності посадових інструкцій, скільки на досягнення конкретних цілей по службі шляхом використання широкого арсеналу методичних і інструментальних засобів компетенцій. Звідси і виникає потреба у виробленні нових підходів до підготовки фахівців у правоохоронній сфері, зокрема, в здійсненні антикорупційного професійного навчання.

Головна ідея антикорупційного навчання в закладах вищої освіти зі специфічними умовами навчання МВС України полягає в прагненні мінімізувати або виключити умови, що стимулюють вчинення поліцейськими потенційно корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень

Висновки. Слід зазначити, що антикорупційна підготовка фахівців в закладах вищої освіти МВС України повинна розглядатися як складова частина запобігання корупції в цілому.

Це досить складний і тривалий процес, пов'язаний з розвитком наукових досліджень, технічним оснащенням закладів освіти, підготовкою та перепідготовкою науково-педагогічних кадрів і проведенням цілої низки організаційних заходів.

Приймаючи до уваги необхідність вдосконалення професійного антикорупційного навчання в системі Національної поліції України, доцільним вбачається проведення наступних заходів:

1. Підвищення ефективності виховної роботи з поліцейськими з метою недопущення потенційних корупційних проявів.
2. Посилення уваги щодо організації роботи із засобами масової інформації в частині широкого висвітлення позитивних результатів оперативно-службової діяльності органів поліції з метою формування сприятливої громадської думки і нетерпимості до корупції.
3. Розроблення і впровадження в освітній процес закладів вищої освіти зі специфічними умовами навчання МВС України спеціальних курсів з метою формування навичок і умінь антикорупційної поведінки у різних категорій працівників поліції, постійно відстежуючи зміни в чинному антикорупційному законодавстві.

Список використаних джерел:

1. Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти корупції Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти корупції від 31.10.2003 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_c16.
2. Закон України «Про засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014-2017 роки» від 14.10.2014 р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1699-18>.
3. Рішення Національного агентства з питань запобігання корупції «Про затвердження Методичних рекомендацій для тренерів щодо проведення антикорупційних навчань» 22.09.2017 № 738 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0738884-17>.
4. Наказ МВС України від 09.11.2016 № 1179 «Про затвердження Правил етичної поведінки поліцейських». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1576-16>.
5. Губарева Т.І. Виховна функція в юридичній освіті в світлі антикорупційної політики. *Юридична освіта і наука*. 2013. № 3. С. 12–14.
6. Закон України «Про Національну поліцію» від 02.07.2015 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/580-19>.
7. Наказ МВС України від 16.02.2016 № 105 «Про затвердження Положення про організацію первинної професійної підготовки поліцейських, яких вперше прийнято на службу в поліції». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0576-16#n14>.
8. Наказ МВС України від 15.04.2016 № 315 «Про затвердження Порядку добору, направлення та зарахування кандидатів на навчання до закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку кадрів для Міністерства внутрішніх справ України і Національної поліції України, та вищого військового навчального закладу Національної гвардії України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0668-16>.
9. Луговий І.О. Підготовка фахівців у сфері запобігання та протидії корупції: досвід Національної академії внутрішніх справ. *Публічне адміністрування в сфері внутрішніх справ*: матеріали круглого столу. Київ: НАВС, 2013. 206 с.

10. Наказ МВС України від 24.12.2015 № 1625 «Про затвердження Положення про організацію післядипломної освіти працівників Національної поліції». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0076-16#n14>.

11. Наказ МВС України від 26.01.2016 № 50 «Про затвердження Положення про організацію службової підготовки працівників Національної поліції України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0260-16#n586>.

УДК 342.95

МАЛКОВ В.В.

ПРАВОВІ ЗАСАДИ ОРГАНІЗАЦІЇ ВЗАЄМОДІЇ СУБ'ЄКТІВ БОРТЬБИ З ТЕРОРИЗМОМ: ПИТАННЯ СЬОГОДЕННЯ

В статті приділено увагу виокремленню двох рівнів взаємодії суб'єктів боротьби з тероризмом, як національний, так міжнародний. На підставі аналізу нормативно-правових актів, національний рівень взаємодії суб'єктів боротьби з тероризмом представлений: 1) суб'єктами, що мають повноваження щодо формування державної політики у сфері боротьби з тероризмом; 2) суб'єктами, що мають повноваження відносно реалізації державної політики у сфері боротьби з тероризмом; 3) суб'єктами, які безпосередньо здійснюють боротьбу з тероризмом у межах своєї компетенції. Надано власне розуміння терміну «правові засади організації взаємодії суб'єктів боротьби з тероризмом».

Ключові слова: взаємодія, суб'єкт взаємодії, тероризм, терористична діяльність, боротьба з тероризмом.

В статье уделено внимание выделению двух уровней взаимодействия субъектов борьбы с терроризмом, как национальный, так международный. На основании анализа нормативно-правовых актов, национальный уровень взаимодействия субъектов борьбы с терроризмом представлен: 1) субъектами, имеющими полномочия по формированию государственной политики в сфере борьбы с терроризмом; 2) субъектами, имеющими полномочия относительно реализации государственной политики в сфере борьбы с терроризмом; 3) субъектами, непосредственно осуществляющими борьбу с терроризмом в пределах своей компетенции. Предоставлено собственное понимание термина «правовые основы организации взаимодействия субъектов борьбы с терроризмом».

Ключевые слова: взаимодействие, субъект взаимодействия, терроризм, террористическая деятельность, борьба с терроризмом.

The article focuses on the distinction between the two levels of interaction between the subjects of the fight against terrorism, both national and international. On the basis of the analysis of normative legal acts, the national level of interaction of subjects of the fight against terrorism is presented: 1) by the entities that have the authority to formulate state policy in the field of combating terrorism; 2) entities having the authority to implement state policy in the field of combating terrorism; 3) actors directly engaged in the fight against terrorism within their competence. Self-actualization of the term "legal principles of the organization of interaction of subjects of struggle against terrorism" is provided.

Key words: interaction, subject of interaction, terrorism, terrorist activity, fights against terrorism.